

Suplement: dobre praktyki JST w kontekście realizacji Standardu Minimum (wybór i uzupełnienie informacji ujętych już w obu częściach raportu z badań)

Gmina Gniewino:

- Zapewnienie dostępności wydarzeń miejskich i gminnych (np. Dni Gminy Gniewino) dzięki udogodnieniom takim jak dostosowane stoiska, atrakcje i strefy gastronomiczne dla OzN.
- Uwzględnienie kryteriów dostępności w budżecie obywatelskim (dodatkowe punktowanie projektów likwidujących bariery architektoniczne, tworzenie rekreacji dostosowanej do potrzeb OzN, wyposażanie placów zabaw w urządzenia dla wszystkich dzieci). Przykładowe realizacje to budowa chodników z podjazdami dla wózków oraz montaż podjazdów w budynkach użyteczności publicznej.
- Rozwój usług środowiskowych i wsparcia w miejscu zamieszkania zamiast opieki instytucjonalnej – gmina realizuje projekt „Rozwój usług społecznych na terenie gminy Gniewino”, promując indywidualne formy pomocy (wolontariat sąsiedzki, usługi asystenckie, opieka wytchnieniowa) celem zwiększenia samodzielności i integracji OzN.

Gmina Łęczyce:

- Budowa Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego zapewniającego całodobowy pobyt dla 8 osób oraz dzienny dla 12 osób z umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności.
- Utworzenie integracyjnego placu zabaw dla dzieci z niepełnosprawnościami (w miejscowości Strzebielino), w pełni dostosowanego do ich potrzeb i umożliwiającego wspólną zabawę.

Miasto Puck:

- Udostępnienie gminnego lokalu dla inicjatyw osób niedowidzących (np. siedziba organizacji lub przestrzeń spotkań), wspierając ich aktywizację społeczną i zawodową.
- Udział jako partner w kompleksowym projekcie unijnym „Aktywni – włączeni!” (2024–2027), którego celem jest aktywizacja społeczno-zawodowa 128 osób z niepełnosprawnościami z terenu powiatu puckiego (projekt przewiduje m.in. doradztwo zawodowe dla uczestników).

Miasto Tczew:

- Realizacja samorządowego programu profilaktycznego wczesnego wykrywania wad wzroku u dzieci w wieku 10 lat (lata 2023–2025).
- Zapewnienie dostępności nieodpłatnych porad prawnych – mobilne punkty pomocy prawnej przy Starostwie Powiatowym w Tczewie oferują porady dla osób ze znaczną niepełnosprawnością ruchową lub trudnościami w komunikacji również poza lokalem (np. poprzez wizyty domowe).
- Przygotowanie mieszkań wspomaganych dla OzN – remont i wyposażenie lokali oraz zapewnienie usług asystenckich wspierających mieszkańców w drodze do samodzielnego życia.
- Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb OzN – umieszczanie tabliczek informacyjnych w alfabecie Brail’a oraz dodatkowych poręczy na schodach w budynkach użyteczności publicznej, aby ułatwić orientację i poruszanie się osobom z niepełnosprawnością wzroku czy ograniczoną mobilnością.

Powiat Malborski:

- Społecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne – powiat stosuje klauzule społeczne przy przetargach, premiując zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami lub zagrożonych wykluczeniem. Przykładowo, klauzule zastosowano przy zamówieniach na rozbudowę Domu Pomocy Społecznej oraz przebudowę Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Malborku.

Miasto Gdańsk:

- Wprowadzenie lokalnego standardu dostępności przy projektowaniu inwestycji – wszystkie nowe i modernizowane projekty miejskie muszą spełniać miejskie wytyczne uwzględniające potrzeby OzN, co ogranicza potrzebę indywidualnych negocjacji z projektantami (ustandaryzowane wymagania dostępności).
- Instytucjonalne wsparcie dostępności – utworzenie dedykowanej komórki ds. dostępności w strukturze urzędu (np. sekcji dostępności w Zarządzie Transportu Miejskiego), co zapewnia systemowe podejście do realizacji działań na rzecz OzN.

Miasto Gdynia:

- Włączanie sektora prywatnego w dostępność – realizacja akcji zachęcającej lokalne firmy do likwidacji barier. Przykładem jest sklep przy ul. Świętojańskiej w Gdyni, gdzie właściciel z własnej inicjatywy zapewnił przenośną rampę na schodkach dla wózków i otrzymał od miasta naklejkę /certyfikat potwierdzający, że obiekt jest przyjazny i dostępny dla osób z niepełnosprawnością.

Miasto Sopot:

- Powołanie (~2019 r.) międzywydziałowego Zespołu ds. Dostępności – liczącego kilkanaście osób przedstawicieli różnych wydziałów – wraz z miejskim koordynatorem dostępności. Zespół ten opiniuje wszystkie projekty inwestycyjne pod kątem dostępności oraz wypracował własny „standard sopocki” uzupełniający krajowe wytyczne.
- Kompleksowa dostępność mieszkań komunalnych – Sopot intensywnie modernizuje infrastrukturę mieszkaniową (budynki komunalne i ich otoczenie), aby dostosować części wspólne, podwórka i dojścia do potrzeb mieszkańców z niepełnosprawnościami. Działania te są realizowane systemowo, m.in. z wykorzystaniem zewnętrznych funduszy, dzięki czemu miasto tworzy modelowe rozwiązania w skali lokalnej.

Powiat Tczewski :

- Likwidacja barier architektonicznych i informacyjnych w Starostwie Powiatowym – oznakowanie budynków dla osób niewidomych (taśmy na szklanych drzwiach, ścieżki prowadzące, tabliczki z alfabetem Braille’a) oraz zapewnienie urządzeń dla osób z niepełnosprawnością słuchu (pętle indukcyjne). Ponadto zaktualizowano strony internetowe (WWW i BIP) pod kątem dostępności oraz wprowadzono coroczne audyty dostępności urzędu.
- Dostępne poradnictwo prawne – powiatowe punkty nieodpłatnej pomocy prawnej dostosowano do potrzeb OzN; osoby o znacznych ograniczeniach w poruszaniu się lub komunikowaniu mogą uzyskać porady prawne *in absentia* (np. podczas wizyt domowych, zdalnie) bez konieczności osobistego stawiennictwa w urzędzie.

B. Lis